

**LEFAPHA LA THUTO LA GAUTENG
TLHATLHOBO YA MAKGAOLAKGANG**

**SETSWANA PUO YA NTLHA
SEEMOGARE
(Pampiri ya Boraro)**

NAKO: diura tse 2

MADUO: 80

DITAELO:

- Pampiri e, e na le dikarolo di le tharo, A,B le C
  - Araba dipotso go tswa mo dikarolong tse tharo.
  - A potso nngwe le nngwe e simolole mo tsebeng e ntšhwa
  - Dipalo tsa dipotso di se ke tsa fetolwa.
  - Botswerere mo mokwalong, peo ya mabaka le thulaganyo ya dintlha di botlhokwa thata.
-
-

**KAROLO YA A
TLHAMO**

POTSO 1

Tlhophha potso e le NNGWE fela mme karabo ya gago e se fete tsebe le halofo. A tlhamo ya gago e akaretse: tikologo, setso le boago, ikonomi le tswelelopele, jalo jalo

1. Fa e ne e se ka moagisani wa rona, nka bo ke bakwa le badimo. A setlhogo sa gago e nne: Matlo go šwa mabapi
2. Bana ba gompieno ba farologana le bana ba dingwaga tsele tsa bogologolo ka meaparo, dithuto, maitseo, jalo jalo. Kwala tlhamo ya ngangisano ka ga se.
3. Kwala tlhamo ka ga setshwantsho se, mme morago o se neele setlhogo.

4. Setsuatsue sa tsunami se tsere matshelo a a diketekete a batho. Ntsha maikutlo a gago ka ga se. A setlhogo sa gago e nne: Setsuatsue sa Tsunami
5. O se bone nong go rakalala godimo, go ya tlase ke ga yona. Gakolola batho ba ba lebelelang ba bangwe kwa tlase gore khumo segwagwa e a pharuma. A setlhogo sa gago e nne: Fa o le motho ga o kitla o iphetsa

MADUO A KAROLO YA A: [30]

**KAROLO YA B
DIKWALWANA**

POTSO 2

Araba potso e le NNGWE fela mo potsong e, mme boleele jwa karabo e nne tsebe fela.

- 2.1 Kwalela batsadi ba gago lekwalo o ba kope madi a go ya kwa Kapa, mme o ba tlhalosetse botlhokwa ba go tsaya loeto lo.

KGOTSA

- 2.2 O kopilwe ke mokgatlho wa kgwele ya dinao go dira dipatlisiso mo dikolong tebang le baithuti ba ba nang le kgatlhego ya go tshameka kgwele ya dinao. Kwalela modulasetilo **pegelo** ka ga se o se fitheletseng.

[15]

POTSO YA 3

Araba potso e le NNGWE fela mo potsong e.

- 3.1 Romelela tsala ya gago **fekese** ya moletlo wa dikapeso tsa kgaitadio.

KGOTSA

- 3.2 O simolotse kgwebo ya go adima batho madi. Kwala **Phasalatso** e e ka gogelang batho gore ba tle go adima madi mo go wena.

[15]

MADUO A KAROLO YA B: [30]

KAROLO YA C

- Mo karolong ya C, tlhopha buka e le nngwe fela Ntlhabele Dinaane kgotsa Mmualebe.
- Araba potso e khutshwane kgotsa ya tlhamo mo bukeng e o e tlhophileng.

POTSO 4 DITLHANGWA TSA MOLOMO

Ntlhabele dinaane – Z.A. Dipale

4.1 Araba dipotso go tswa mo naaneng e e latelang:

Mmantšwa

E rile go le motlhamongwe ka selebalo ga tla mofuta mongwewa banyana. Ba ne tota ba sa tshwane le banyana ba bangwe. Tebegyo ya banyana ba le ona maitsholo a bona, di ne di sa tlwaelege. Mmala wa bona o ne o le bohibidu jo bo phatsimang. Ba ne ba itshasa le fa e le gona go itlotsa ka letsoku. Ba ne ba bidiwa banyana-ba-letsoku. Seno e ne e legona go nna bahibidu ka ba imemeile ka letsoku. Banyana ba ba letsoku ba fetile ba bolaya ngwana yo wa sedidimadi yo. Fa ba sena go mmolaya ba bo ba tsamaya go sa lemoge ope gore ba dirile tiro e e maswe a a ntseng jalo.

4.1.1	Fa leina la mmaagwe ngwana yo o bolailweng?	(1)
4.1.2	Naya maemo a motho yo o mo kaileng mo go 4.1.1 a iphitlhelang a le mo go ona.	(2)
4.1.3	Ke eng se se neng se gakgamatsa ka ngwana yo?	(2)
4.1.4	Mmaagwe ngwana yo o ne a le kwa kae fa ngwana yo a bolawa?	(2)
4.1.5	Mmaagwe o ne a dira eng fa a fitlhela ngwana a le mo maemong ao?	(2)
4.1.6	Mmaagwe o ne a bona thuso kwa kae?	(1)
4.1.7	Tlhalosa ka bottalo gore go ne ga dirwa eng gore yo o nang le seabe mo polaong e a tlhagelele?	(4)
4.1.8	Naya molaetsa wa naane e.	(2)
4.1.9	Naya dintlha di le PEDI ka mosola wa go tswaisa naane ka pina	(4)

[20]

KGOTSA

4.2 Kwala tlhamo ya TSEBE LE HALOFO o tlhagise morero wa naane e, “Ngwana wa bongapa”.

[20]

POTSO 5

Mmualebe – R.M. Malope

Buisa temana e e latelang, mme morago o arabe dipotso :

O NKUTLWE

Nna lo ntheile lwa re lo rutegile. Ka Tsholo a ntsetse, ke a belaela!” a itatswa dipounama. “Maabane ke ne ke bua le mmalona gore fa Tholo a kwela, Tsholo a a boloke ditlogolo tsele tsa ga Matlapeng, gonne ke fano Modimo o mo timile thari. Jaanong.”

“A re tlogeleng eo Batlokwa; ga e kgonege. Selo sengwe gape se rre a se tlodisang matlho ke se: A Kedisalestse o dumetse go abiwa jaaka kgomo e tshwaelwa motho? Tholo ke yo, a ka go bolelela. Kedisalestse ga a bat& go utlw sepe ka ga go tsewa ke Tholo. Fa e le nna ga ke ikutlwe go nyala mosadi a le mongwe, mme ke bo ke iphitlhela ke na le ba babedi.”
“Selo se segolo ke thari ngwanaka..... Thari.

5.1.1	Ke mang mmui wa mafoko a?	(1)
5.1.2	Batho ba go tweng ba rutegile ke bomang?	(2)
5.1.3	Ba ne ba dira tiro efe?	(2)
5.1.4	Go kaiwa eng fa go buiwa ka thari?	(2)
5.1.5	Go ya ka temana e e fa godimo go sengwe se go tweng ga se kgonege. Se bolele.	(2)
5.1.6	Goreng monnamogolo Matlapeng a ne a gatelela ntlha e o e kaileng mo go 5.1.5	(2)
5.1.7	Maikutlo a ga Kedisalestse ona e ne e le afe mabapi le kgang ya gore Tholo a ye seyantlo?	(2)
5.1.8	Kedisalestse o ne a feleletsa a ratana le mang?	(1)
5.1.9	Moanelwa yo o mo kaileng mo go 5.1.8 o ne a tsietsa Kedisalestse. O mo tsieditse jang? Naya ntlha di le PEDI.	2x2=(4)
5.1.10	Batho ba, ba ne ba ananya ‘Chev’ ka koloi ya mofuta ofe?	(1)
5.1.11	Madi a ba a boneng ka go ananya ‘Chev’ e ne e le bokae?	(1)
- [20]

KGOTSA

Loso lwa ga Tselane lo tlhodilwe ke go tlhoka botshepegi mo lenyalong le mo molekaneng wa gagwe. Kwala tlhamo e e sa feteng tsebe le seripa ka ntlha e.

[20]

MADUO A KAROLO YA C: [20]

80